

KENNIS VAN DE NEDERLANDSE MAATSCHAPPIJ

(WELKOM IN NEDERLAND – MARILENE GATHIER – COUTINHO)

CONTENTS

DE GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND EN ORANJE	1
NEDERLAND LEREN KENNEN	4
POLITIEK IN NEDERLAND	5
DE MENSEN IN NEDERLAND.....	7
SAMENLEVEN IN NEDERLAND	8
WONEN IN NEDERLAND	9
WERKEN IN NEDERLAND	10
OPVOEDING EN ONDERWIJS IN NEDERLAND	12
GEZONDHEIDSZORG IN NEDERLAND	14
DIENSTVERLENING IN NEDERLAND	16
VERZEKERINGEN IN NEDERLAND	18

DE GESCHIEDENIS VAN NEDERLAND EN ORANJE

- < 500 – De Romeinen
De Romeinen hadden zuid Nederland **bezet**
De eerste Steden van Nederland zijn **ontstaan** (bijvoorbeeld Maastricht en Utrecht)
- 500-1500 De Middeleeuwen – kleine landjes met een eigen leider (de lage landen = Nederland) Veel **boeren** (arm) en de dieren leefden bij hun in huis .
De rijke mensen bouwden kastelen (**beschermen** van het huis door het bouwen van een muur en water eromheen)
- 1568-1648 De Tachtig Jarige Oorlog (tussen Nederland en Spanje)
Mensen hadden allemaal hetzelfde **geloof** (= **godsdienst**) tot 1500, ze hoorden **katholiek** bij de katholieke kerk. De katholieke kerk had veel **macht**. Mensen begonnen te protesteren. Ze werden **protestant** en begonnen hun eigen kerken.
De Nederlanden (Nederland en België) moesten veel belasting betalen.
Spanje : ‘alle protestanten moeten worden gedood’ en de Nederlanders kwamen in **verzet/opstand** en ze begonnen de **oorlog** in 1568. De Spanjaarden hadden het **gebied** om Leiden bezet en de dijken werden kapot gemaakt , Nederland stond onder water en de Spanjaarden gingen weg. Leiden was **bevrijd**. (feest, mensen kregen **haring** en brood)

Willem van Oranje : politiek **leider** (protestant), iedereen mag een eigen geloof hebben en werd de leider van het **verzet** tegen Spanje . In 1584 doodgeschoten voor zijn huis in Delft door een huurmoordenaar in opdracht van de Spaanse Koning.
Voorvader van Koning Willem Alexander en oranje is de kleur in Nederland. (Het Wilhelmus is **volkslied**)

1588 : De Nederlanden werden in 1588 een republiek, omdat ze niet langer bij Spanje wilden horen. Er was geen Koning meer.
- In 1648 werd Nederland (toen de Republiek der Verenigde Nederlanden, waarin 7 provincies gingen samenwerken) een zelfstandige staat. (verdrag :Unie van Utrecht, afspraken over de vereniging en de problemen over het geloof) Het zuiden van Nederland hoorde het langst bij Spanje, daarom zijn de meeste mensen daar nog katholiek.
- De Zeventiende eeuw : de gouden eeuw
Het ging heel goed met Nederland in deze eeuw : handel, wetenschap en schilderkunst
1. Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC), **handel**, (Azië o.a. Japan, Sri Lanka) schepen varen over de hele wereld. Kochten en verkochten spullen (**specerijen**)
West Indische Compagnie (WOC) , Afrika, Amerika en Caribisch Gebied (**goud, slaven**)

namstey holland

2. Koloniën : Zuid- Afrika, Indonesië (vroeger Indië) , Suriname
3. De rijke mensen lieten hun eigen huizen bouwen, vaak aan de **gracht** (Amsterdam, Utrecht) Doel : mensen **bewaarden** daar hun spullen daarom worden **grachtenhuizen** ook **pakhuizen** genoemd. Producten van de hele wereld kwamen naar Amsterdam.
4. **Kunst** werd belangrijk : mensen lieten **schilderijen** maken (Rembrandt- Nachtwacht- Rijksmuseum)

- 1789 Franse Revolutie , invloed op Nederland?
In Frankrijk was de macht niet goed verdeeld. Een klein groep rijke mensen was de baas over het hele volk. Het Franse volk kwam in opstand (Franse Revolutie) De koning in Nederland was bang dat het volk in opstand zou komen. Daarom liet hij de Nederlandse grondwet veranderen : **Thorbecke** (politicus) , **Parelementaire Democratie**. De ministers moeten verantwoording afleggen aan de volksvertegenwoordiging en niet aan de koning. Resultaat : minder macht voor de koning en meer rechten voor de burger. **Scheiding tussen kerk en staat**. Dit is de basis van de huidige democratie.
- 1795-1813 Napoleon , de Franse Keizer
Veranderingen : **rechtspraak** (martelen verboden), beter **onderwijs**, **verkiezingen** maar **stemmen** is alleen voor de rijken (geen democratie) , bevolkingsregister in elke gemeente (achternamen)
- Na 1800 :
 1. 1814 : Nederland werd een Koninkrijk met als koning Willem de Eerste
 2. 1815 : **de grondwet** , Willem de Derde minder macht, Nederland = democratie.
 3. 1830 : België een vrij land
 4. 1850 : veel **fabrieken** met **nieuwe machines** met arbeiders (hard werken, weinig loon, vrouwen en kinderen) en alleen rijke mensen mochten **stemmen**
In deze periode **ontstaan** van de **politieke partijen**
 5. 1871 : Aletta Jacobs
 6. Kinderwet van Samuel van Houten, eerste sociale wet : kinderen tot 12 jaar mogen niet meer werken
 7. 1900 : kinderen van 6-12 , **leerplicht** (alle kinderen moeten naar school)
 8. 1917 : alleen mannen mochten stemmen , vanaf 1919 ook de vrouwen
- 1914-1918 Eerste Wereldoorlog
Duitsland met wat andere Europese landen- Rusland en Amerika
1930 : het gaat slecht met Nederland, veel mensen waren **werkloos** (crisis)
Hitler : belooft de mensen een beter leven, wilt Duitsland groot maken.
- 1940-1945 Tweede Wereldoorlog
Duitsland – Rusland, Amerika, Canada, Engeland
Rotterdam gebombardeerd en Nederland gaf zich over en werd bezet. (Rusland niet)
In **fabrieken** werden veel **wapens** gemaakt en de militairen gingen andere landen bezetten . De **Joden** kregen minder rechten . Zij moesten een **Jodenster** dragen. Later

namastey holland

werden ze gevangen genomen in kampen. Veel Joden gingen **onderduiken**.

Het **dagboek** van Anne Frank (Anne Frank huis)

1944 : de hongerwinter, dingen werden gekocht met **bonnen**

Tijdens de oorlog was de regering van Nederland in Engeland.

- 5 mei 1945 , bevrijdingsdag (4 mei, Nationale (doden) Herdenking bij het Nationaal Monument)
- 1948 : Koningin Juliana , geld van Amerika
- 1949 Indonesië onafhankelijk, veel mensen uit Indonesië komen naar Nederland
- 1948 de eerste tv en 1950 de eerste koelkast en wasmachine
Willem Drees , minister president . Opbouw van Nederland na WO 2, legde de basis voor de verzorgingsstaat. AOW (alle Nederlanders kregen geld van de regering als ze 65 werden
- 1949 : NAVO (NATO), **militaire samenwerking**
- 1953 : grote overstroming, De Waternoodsramp van 1953 (Zeeland,Zuid-Holland en Noord-Brabant), de **regering** maakt plannen om **dijken en dammen** te maken (Deltaplan)
- 1957 : De Europese Unie
- 1960 : verandering in de economie, **vrouwenemancipatie , ontkerkelijking**
- 1970 : de gastarbeiders (Turkije en Marokko)
- 1975 Suriname onafhankelijk, veel mensen uit Suriname komen naar Nederland.
Veel mensen uit Aruba en de Nederlandse Antillen komen ook naar Nederland
- 2002 : Nederland gaat meer samenwerken met de andere landen in Europa.
De Europese Unie en de Euro €
- 2007 : De Inburgeringswet

namastey holland

NEDERLAND LEREN KENNEN

- Nederland : klein land in Europa, aan de Noordzee (het Westen en het Noorden)
Buurlanden : België (het Zuiden) en Duitsland (het Oosten)
12 **Provincies** (Noord-Holland *Haarlem*, Zuid-Holland *Den Haag*, Zeeland *Middelburg*, Noord-Brabant *Den Bosch*, Utrecht *Utrecht*, Limburg *Maasticht*, Gelderland *Arnhem*, Overijssel *Zwolle*, Drenthe *Assen*, Groningen *Groningen*, Friesland *Leeuwarden*, Flevoland *Lelystad*)
Hoofdstad : Amsterdam
Rotterdam : De **haven** (Europoort, ingang van Europa) , 2^e stad, **handel** !!
Regering : Den Haag, 3^e stad
Utrecht : de 4^e stad , Domtoren
Luchthaven : Schiphol, nationale luchthaven, vlakbij Amsterdam.
Een van de meest **dichtbevolkte** landen , mensen bouwen en bedenken alles zelf
20% van Nederland is water en veel **polders**
Rivieren : De Rijn (Zwitserland) en de Maas (Frankrijk)
Het IJsselmeer : het grootste meer, dichtgemaakt met de **afsluitdijk** (30 km)
De **Randstad** (Utrecht-Den Haag-Rotterdam-Amsterdam), de meeste file's
- Nederland betekent 'laag land', westen (ongeveer 1/3) onder de **zeespiegel**.
Er zijn veel **dijken** langs de kust. Het Deltaplan houdt overstromingen tegen. Het hoogste punt van Nederland is in provincie Limburg (321 m), geen bergen.
Duinen (vlakbij de zee, Noord-Holland) of **dijken** (Zeeland) **beschermen** Nederland tegen het water. Dijken worden gebruikt om nieuw land te maken (**polder**, *Noordoost polder* en *Flevopolder*). De langste dijk is de **afsluitdijk**. Elk stuk land wordt gebruikt voor bijvoorbeeld landbouw ,industrie, verkeer, wonen, recreatie
- Nederland heeft een zeeklimaat en het weer is **wisselvallig**
Nederland kent 4 seizoenen. (**schaatsen**)
- Verschillende mensen in Nederland, in totaal 17 miljoen
Europa - Surinamers en Indonesiërs (Suriname en Indonesië) - Turken en Marokkanen (Turkije en Marokko) gastarbeiders , vluchtelingen (verblijfsvergunning)
- Taal : Nederlands en Fries (moedertaal), Streek en stadsdialecten.
- Politiek : geen **president** maar een **Koning(in)**
Democratie : Nederlanders mogen het parlement kiezen, 1x 4 jaar stemmen
Regering = Koning en ministers samen
- Geloof : Christen, zondag naar de Kerk. MAAR vrijheid van religie
- Nederland : deel van de Europese Unie, €

namaste hollande

POLITIEK IN NEDERLAND

- Nederland = **Koninkrijk der Nederlanden** (Nederland en Aruba, Bonaire, Curaçao , St Maarten, St Eustachius en Saba). **Bijzondere gemeenten** binnen Nederland.
- Koning = koning Willem Alexander (koningin Maxima, **prinses** Amalia)
- Nederland is een **democratie**, de **inwoners** kiezen de **regering**
- Nederland is ook een **rechtsstaat** en een **koninkrijk**
- **De koning** heeft weinig macht want het parlement en de ministeres maken de plannen voor Nederland. Functie van de koning : het gezicht van Nederland, bezoekt andere landen en krijgt bezoek uit andere landen. **Prinsjesdag**, de 3^e dinsdag van september leest de Koning de **troonrede** voor in de Ridderzaal in Den Haag (plannen van Nederland)
- **De regering** is het bestuur van Nederland. De regering is de Koning, de **minister-president** en de **ministers** samen. De minister werkt samen met de **staatssecretaris**. **Het kabinet** zijn alle ministers en staatssecretarissen samen. De minister-president heeft de meeste macht. Elke minister heeft een eigen taak.
(Ministerie van Algemene Zaken, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ministerie van Defensie, Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Financiën, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Ministerie van Volksgezondheid , Welzijn en Sport)
- **Het parlement (ook Staten Generaal)** is de 1ste en de 2de kamer samen. Zij controleren het werk van de ministers. Nederlanders mogen elk 4 jaar **stemmen** over het bestuur in Nederland. Zij kiezen 150 mensen die namens hen beslissen. Deze 150 mensen komen in de 2de Kamer. De **vergaderingen** van de 2de Kamer zijn **openbaar**. De 1ste kamer heeft 75 mensen.
- De ministers bedenken nieuwe wetten (de 2de Kamer mag ook een nieuw wetsvoorstel doen)
 1. De ministers doen een voorstel van een nieuwe wet
 2. De 2de Kamer gaat stemmen over dit voorstel
 3. De 1ste Kamer gaat stemmen over dit voorstel
 4. Als de 1ste en de 2de Kamer dit goed vinden wordt het nieuwe wetsvoorstel ingevoerd
 5. De koning zet zijn handtekening
- De 12 **provincies**, een keer in de 4 jaar kan je stemmen voor de Provinciale Staten. De Provinciale Staten beslissen wat er in een provincie gebeurt oa wegen, milieu, bouw. De leider van het bestuur van de provincie heet de **commissaris van de Koning** (art 131 door de regering) De commissaris van de Koning wordt gekozen door de regering.
- De **gemeente** (stad/dorp/ stad+dorp/ dorpen), kan zelf beslissingen nemen over de eigen gemeente (oa huizen, scholen, openingstijden bibliotheek)
De afdelingen binnen de gemeente : burgerzaken, ruimte en bereikbaarheid,

namaste holland

leefomgeving, veiligheid en openbare orde, jeugd en onderwijs, hulp aan huis, werk en inkomen, lokale economie, cultuur en sport).

Een keer in de vier jaar mogen de mensen stemmen voor de **gemeenteraad**. De leider van de gemeente is **de burgmeester**. De burgermeester werkt met een **wethouder**.

Elke gemeente heeft een gemeenteraad. De gemeenteraad beslist wat er gebeurt in de gemeente

- Europa, Nederland hoort bij de Europese Unie. Dat zijn landen die samenwerken binnen Europa. De mensen mogen een keer in de 5 jaar stemmen voor het Europees Parlement. Het **Europees Parlement** maakt geen wetten maar ze maken wel afspraken met elkaar over bijvoorbeeld de economie en veiligheid. Er is geen leider van Europa.
- Politieke partijen : in een democratie kunnen mensen het bestuur kiezen. Dat heet democratie. De mensen kunnen stemmen op een politieke partij. Nederland heeft veel politieke partijen. Belangrijke politieke partijen in Nederland.
 1. Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (**VVD**) , liberaal, vrijheid
 2. Partij van de Arbeid (**PvdA**) , sociaal democratisch, onderwijs, belasting
 3. Socialistische Partij (**SP**) , socialistisch, goed voor arme mensen zorgen
 4. Partij voor de Vrijheid (**PVV**), minder buitenlanders naar Nederland
 5. Christen Democratisch Appel (**CDA**), de Bijbel, gezin
 6. Democraten 66 (**D66**) , democratie, eigen burgemeester kiezen, onderwijs
 7. **Groen Links**, milieu, rijken meer belasting betalen, gelijke kansen
- Partijen : links (socialistische partijen), rechts (progressief en conservatief, verschil in ideeën) **Actief** en **passief** kiesrecht.
- **Referendum** : alleen ja/nee. Bijvoorbeeld moet er een Europese grondwet in Nederland komen.
- Voor de verkiezingen : de 2de Kamer maakt reclame voor de partij. Elke partij heeft een **lijsttrekker** (de belangrijkste persoon) . Op tv vertellen ze over de **plannen** voor Nederland. De mensen die mogen stemmen krijgen thuis een kaart gestuurd. Met die kaart en je identiteitsbewijs mag je stemmen.
- Op de dag van de verkiezingen : de mensen krijgen een **stembiljet** en met een rood potlood een rondje rood maken voor de naam van de persoon op wie je stemt. De uitslag is bekend op dezelfde dag.
- Na de verkiezingen : de 150 **zetels** worden verdeeld , de regering wordt gevormd . Dat is de meerderheid van de zetels . Ze maken een plan om samen te regeren. Dit heet een **regeerakkoord**. Er wordt besloten wie de nieuwe ministers en staatssecretarissen zijn. De minister-president komt uit de grootste partij. Als er een nieuw kabinet is wordt er een nieuw foto gemaakt met de koning(in) erbij.
- De partijen in het parlement die niet in de regering zitten noemen we de **oppositie**.

namastey holland

DE MENSEN IN NEDERLAND

- Feesten en **Nationale Feestdagen** : Valentijnsdag, Carnaval, duurt 4 dagen (40 dagen voor 1^e Paasdag) , Pasen, Koningsdag op 27 april, Nationale Dodenherdenking op 4 mei en Bevrijdingsdag 5 mei, Moederdag, Hemelvaart (op een donderdag, 40 dagen na Pasen en 10 dagen voor Pinksteren), Pinksteren (10 dagen na Hemelvaart), Vaderdag, (Pakjesavond) , St Maarten (11 november) Sinterklaas 5 dec, Kerstmis op 25 en 26 december, Oud en Nieuw 31 dec en 1 jan (= Nieuwjaar)
- **Sinterklaas** 5 dec : snoep en kadootjes in de schoen, liedjes
Kerst: kerstboom, liedjes, versiering, kerstkaarten
Oud en Nieuw : oliebollen, appelflappen
Pasen : ook een lentefeest (eieren)
Koningsdag : veel mensen dragen oranje kleding (voetbal)
- Verjaardag : persoonlijke feestdag, versiering, taart met kaarsjes, soms hapjes, kinderen trakteren in de klas. Volwassenen ook ;-) Cadeaus worden gelijk uitgepakt.
Trakteren op het werk (taart/gebak)
Trouwen /**bruiloft** : witte jurk, kostuum, trouwringen **uitnodiging** (ook homoseksueel huwelijk)
Gemeentehuis-kerk-receptie (feliciteren)
Geboorte : ouders sturen een kaartjes, afspraak maken, **beschuit met muisjes**
Geslaagd : diploma, **vlag** met zijn tas eraan
Overlijden : kaart (begrafenis/crematie), **kerk/zaal** donkere kleding
Kan je niet komen? Dan stuur je een kaart (Met oprechte deelneming, Sterkte, Beterschap, Gefeliciteerd met....)
- Familiecontact, vrienden , **buren** (altijd kennis maken, geluidsoverlast)
- Afspraken : kom op tijd of bel
- Op bezoek gaan : afspraak, koffie met taart/koekje (je mag 'nee' zeggen)
Wat neem je mee ? bloemen, wijn, gebak (fruit!!)
- Groeten : **elkaar een hand** (rechts) **geven/zoenen**
Aanraken en aankijken
- Last van elkaar /**overlast** : rustig blijven, met elkaar praten, elkaar informeren , **buren** uitnodigen
- Gedrag : Nederlanders zijn **direct**, **op je beurt wachten**, belangrijk om zelf keuzes te maken en ook verantwoordelijk voor je eigen keuzes, tijd en regelmaat, voor alles een afspraak maken, eigen initiatief

namastey holland

SAMENLEVEN IN NEDERLAND

- Veel mensen in Nederland wonen alleen , wonen samen zonder getrouwd te zijn. (**samenlevingscontract/ geregistreerd partnerschap**) , +/- 60% woont in een gezin en gezinnen zijn niet groot. (no joined fam)
- Mensen kiezen vaak hun partner zelf, huisdieren een onderdeel van het gezin
- Nederlanders zijn heel open over sexualiteit, les op school over de veranderingen gedurende de puberteit.
- Homosexualiteit is geaccepteerd in Nederland , gezin hebben is mogelijk
- Nederlanders trouwen eerst in het Gemeentehuis , daarna eventueel in de kerk. Alleen 1 partner toegestaan. Geen incest, soms wel neef en nicht
- Kleding : armen en benen bloot
- Lichamelijk contact in het openbaar : mensen die verliefd zijn zoenen
- Iedereen heeft dezelfde rechten volgens de Nederlandse Grondwet.
Mannen zijn gelijk aan vrouwen (beslissingen nemen, huishouden, opleiding)
Verskil : vaak werken mannen meer uur en vrouwen werken en hebben het huishouden en een gezin .
Eigen keuzes maken : als je 18 bent woon je op kamers en heb je een bijbaantje

Respect voor elkaars geloof, gewoontes etc maar ouderen krijgen niet meer respect dan jongeren. Kinderen in de puberteit zijn ook heel open naar hun ouders toe.
De baas wordt aangesproken met 'jij' /voornaam
- Andere culturen : eerwraak , besnijdenis van vrouwen is verboden
- Geweld , mishandeling en wapens zonder vergunning zijn verboden.
Je kan aangifte doen bij de politie.
- Abortus mag tot 24 weken. Euthanasie met hulp van de dokter
- Ook Nederland is veranderd vergeleken met 50 jaar geleden : opleiding vrouwen, huisvrouwen, homoseksualiteit, respect voor ouderen en 'u' tegen de baas zeggen.
Nog steeds een verschil tussen mensen uit een dorp en mensen uit de stad.
- **Buurthuis**, mensen uit de buurt komen samen (cursus, koffie drinken, activiteiten...)

namastey holland

WONEN IN NEDERLAND

- Mensen in Nederland leven meer binnen dan buiten. (sfeer en ruimte)
Oude mensen : **verzorgingshuis, bejaardentehuis**
- Hypotheek, afhankelijk van je inkomen, vaste baan is belangrijk
Een deel van de rente kan je terug krijgen van de belastingdienst en je moet elk jaar een formulier invullen (aangifte doen)
Veel mensen gaan naar de makelaar. Als de prijs met de verkoper ok is dan ga je een contract ondertekenen bij de notaris.
Mensen onderhouden hun huis (schilderen , oude en kapotte dingen vervangen)
- Sociale woning vs vrije sector, verschil in huur (Sociale wijken, snel maar gebreken, **achterstandswijken**) Als je een woning wilt huren moet je je inschrijven als woningzoekende bij een organisatie. Je kan je huis niet altijd zelf kiezen (inkomen, aantal personen, leeftijd) Wie het langst staat ingeschreven krijgt als eerste de woning aangeboden. Sommige mensen hebben een urgentieverklaring (scheiden-gezondheid) Deze krijg je bij de gemeente en soms moet je hiervoor betalen.
- Hoe vind je een huis? Advertentie, makelaar, woningcorporatie
Huurcontract met de regels van de verhuurder : huur, servicekosten, onderhoud.
Opzeggen : 2 maanden van te voren
Huurcommissie
Huurtoeslag, aanvragen op de website van de Belastingdienst
- Waar moet je nog meer aan denken:
Verhuisbericht via post.nl
Belastingen : afvalstofheffing, rioolrecht (kijtschelding voor mensen met een uitkering), Onroerendezaakbelasting (OZB)
Tuin netjes, afval in de container, geen rotzooi/vuil voor je huis/tuin/balkon.
2 containers voor groen afval en ander afval
Afval scheiden in verschillende containers : papier, glas, plastic, rest, chemisch afval.
Alleen op vaste dagen (gemeente) het vuil/grofvuil buiten zetten, bekeuring/boete
- Energie/gas, je mag zelf kiezen. Je betaalt een termijnbedrag
Soms huur inclusief energie of servicekosten (verwarming)
1 x per jaar de meterstand doorgeven, ook bij verhuizen.
Water, je mag zelf kiezen. Je betaalt een termijnbedrag.
Voor water en energie/gas krijg je een jaarrekening
Abonnement voor kabelaansluiting, internet en telefoon.
- **Identificatie en BSN nummer !!**

namastey holland

WERKEN IN NEDERLAND

- Mensen in Nederland hebben tussen 15 en 65 jaar een **baan**. (67 **Vergrijzing**)
- Type werk : **vrijwilligerswerk** (geen salaris), **tijdelijk en vast werk** , **flexwerker** (uitzendbureau) , een **eigen bedrijf** (zelfstandig ondernemer) . Mensen betalen **belasting**. NB zwart werken!
- Werktijden : **parttime** en **fulltime**, **regelmatige** en **onregelmatige werktijden**
- Werkrelaties : **werkgever** en **werknemer**
Een werkgever betaalt **salaris** aan de werknemer en de werknemer werkt voor de werkgever.
- Als je wilt werken heb je een **diploma** nodig en moet je eerst een **opleiding** gedaan hebben. Diploma's vanuit je eigen land kan je laten **waarderen**. Er is ook **ongeschoold** werk (geen leuk werk en je verdient niet zo veel geld)
Je kan dan een **opleiding /cursus** doen (roc, zorg en techniek = **beroepsopleiding**, een keer per week naar school of de hele week naar school en **stage lopen**), een cursus Nederlands, een cursus via het werk of **re-integratiebedrijf**. Als je **ervaring** hebt krijg je sneller een baan.
- **Kwaliteiten, motivatie** (waarom wil je die baan hebben)
Als je werk zoekt, ga je **solliciteren** Wat moet je weten als je solliciteert?
part-time of fulltime werken, salaris, hoeveel uur moet je werken, kinderopvang, reistijd, verhuizen, regelmatige of onregelmatige werktijden, alleen of samen met anderen mensen, buiten of binnen , taken, functie-eisen (diploma's ervaring en niveau)
Kwaliteiten zijn ook belangrijk voor de werkgever.
- Werk.nl en het UWV WERKbedrijf
Als je een baan zoekt ben je **werkzoekende** en als je je baan verliest ben je **werkloos**. Binnen 2 dagen moet je je inschrijven bij het **UWV**. Via het UWV kan je een **uitkering** (meer dan een half jaar gewerkt) krijgen. Ook moet je daar je **CV plaatsen** en **vacatures** zoeken. Je hebt ook plichten : solliciteren en cursus volgen. Je krijgt een **werkcoach** die je kan ontmoeten op het **Werkplein**. Soms verwijst de werkcoach je naar een **re-integratiebedrijf**. Sommige mensen zijn **arbeidsongeschikt** door **gezondheidsproblemen**. Soms kan je bijstand aanvragen (partner genoeg verdient, spaargeld, eigen huis). Mensen doen soms **vrijwilligerswerk** om ervaring op te doen en bezoeken ook een **banenbeurs**
- Uitzendbureau : vaak tijdelijke vacatures, uitzendkracht

namastey holland

- **Solliciteren** : vacatures zoeken op het internet, www.werk.nl, uitzendbureau, social media (LinkedIn), advertenties in kranten, via familie vrienden en kennissen, vrijwilligerswerk, open sollicitatie. Belangrijk : **informatie opzoeken** (meer kans op de baan). Stukken die je opstuurt : cv, sollicitatieformulier, sollicitatiebrief.
- **Sollicitatiegesprek** : uitnodiging voor een sollicitatiegesprek, voorbereiden (functie) Belangrijk : hoe kom je binnen, nette kleding, op tijd, lichaamstaal, de persoon aankijken, duidelijk voorstellen bij binnenkomst, eerst een hand en dan zitten. Onderwerpen : informatie over het bedrijf, arbeidsvoorwaarden, salaris, werktijden (contract) , vragen over je cv en je brief, kwaliteiten, vacature.
- **Eigen bedrijf** : zelf geld verdienen, je bent eigen baas. Nodig: diploma's , cursussen, **ondernemingsplan**, inschrijven bij de **Kamer van Koophandel (KvK)**. Geen uitkering , vakantiegeld , geen pensioen, geen verzekeringen.
- Het **arbeidscontract/arbeidsovereenkomst** : **arbeidsvoorwaarden**, (on) bepaalde tijd , start en einddatum salaris, proeftijd (ontslag) , rechten en plichten **collectieve arbeidsovereenkomst (cao)**
- **Belasting en premies** betalen : je salaris staat op je loonstrook (nettosalaris en brutosalaris). Loonheffing = loonbelasting en sociale premies (WW, AOW) Belasting betaal je aan de **regering** (wegen, politie, scholen, uitkeringen...) en premies betaal je aan de verzekering (**pensioen, werkloos, arbeidsongeschikt**) De premies zijn verschillend per werkgever, soms zelf extra verzekeringen afsluiten (pensioen). 1x per jaar krijg je een jaaropgave.
- **Vakbond** : je kan lid worden van de vakbond , elke maand betalen. De vakbond helpt werknemers (praat met werkgevers over salarissen en cao, conflict, alle informatie). De grootste om Nederland is de FNV
- **Arbodienst** : werknemers moeten goed en veilig kunnen werken
- Samenwerken : **vergaderingen, werkoverleg**
Leidinggevende: Start met formeel, vraag of hij tijd voor je heeft , nooit 'ik moet' Collega's : **regels en afspraken**, elkaar helpen, initiatief, een praatje maken in de pauze, elkaar **complimenten** geven, rustig dingen bespreken als je boos bent over iets. Iets leren door : zelf hulp vragen, **openstaan voor kritiek**, gesprekken met de leidinggevende (**functioneringsgesprek**), cursus volgen.
- **Discriminatie = verboden**.
Met iemand praten als je iets vervelend vindt of anders met je leidinggevende (chef)
Organisaties, **aangifte doen bij de politie**

namastey holland

OPVOEDING EN ONDERWIJS IN NEDERLAND

- **Verloskundige** (zwanger), vanaf 2 maanden. De verloskundige geeft advies en helpt bij het bevallen. **De Gynaecoloog, kraamhulp** (een week) , **zorgverzekering**.
- Het **consultatiebureau** (0-4 jaar) : **meten en wegen, ontwikkeling, advies over voeding (slapen, spelen) , vaccinaties, groeiboekje**
- **Kinderopvang , Wet Kinderopvang : gastouderbureau, kinderdagverblijf, buitenschoolse (naschoolse opvang)**. Een deel van de kosten kan je terug krijgen van de belasting. (= kinderopvangtoeslag)
- **Kinderbijslag**, elke 3 maanden een bedrag tot 18 jaar van de SVB (**Sociale Verzekeringsbank**).
- **Opvoeding** : wat mag wel en wat mag niet, regels in huis, communicatie
Als ouder ook verantwoordelijk voor wat je kind op school doet en buiten.
Problemen , dan huisarts, **Bureau Jeugdzorg, maatschappelijk werker, GGD**
Bij mishandeling **Advies en Meldpunt Kinderbescherming**
- **Ontwikkeling** : niet alleen op school maar ook thuis en buiten, elke leeftijd
Kinderen leren door de spelen, genoeg contact met andere kinderen, **bewegen, sportclub, voorlezen, bibliotheek**
- **Verantwoordelijkheid** : als een kind niet naar school gaat dan moet je een boete betalen, als een kind onder de 16 iets kapot maakt moet jij het betalen (of tramboete)
- **Vrijheid van onderwijs** maar er zijn wel gelovige scholen en openbare scholen.
Kinderen gaan naar school vanaf 4 jaar maar vanaf 5 jaar is het verplicht tot 16 jaar.
Kinderen doen dingen samen bijvoorbeeld gymnastiek, leren dezelfde dingen en zitten bij elkaar in de klas, dragen geen uniform, veel vrijheid, respect??
- **Peuterspeelzaal** : vanaf 2 jaar tot 4 jaar, 2 of 3 keer per week, niet verplicht.
Ze leren samen spelen, knutselen , beter Nederlands, naar de Juf luisteren, zingen etc
- **Voorschool** : soort peuterspeelzaal in sommige steden, 2-4 jaar, 4-5 ochtenden per week en ochtend/middag
- **Basisschool** : op tijd inschrijven (wachtlIJst) , groep 1 (4 jaar) en groep 2 (5 jaar)
groep 3 start schrijven , lezen en rekenen en andere vakken. De laatste groep is groep 8 (12 jaar) In Nederland is er een **leerplicht** , kinderen moeten van 5 tot 16 jaar naar school gaan (kwalificatieplicht tot 18 jaar) Na 18 niet meer verplicht om ondewijs te volgen maar ze krijgen wel het advies om een diploma te halen.

namastey holland

- **Vrijheid van onderwijs** ouders zijn vrij om een school te kiezen voor hun kind (openbare scholen, religieuze scholen, montesorie scholen...) **Speciaal onderwijs : handicap**, of kinderen met leerproblemen
- **Geen schooluniform**, soms wel afspraken of sportkleding
- **Voortgang: rapport**, extra les voor vakken, **cito toets**, **advies** voor **het voortgezet onderwijs (middelbare school)**
- Contact met de school : **ouderavond** (ook als het goed gaat) , **rapport, 10 minutengesprek, schoolreisje**
Ouders helpen op school, organiseren eea , leesmiddag,
- Schooltijden : 8.30-12.00 uur en 13.30-15.30 uur, **overblijven** tegen betaling
- **Kosten :**
Ouderbijdrage (schoolreisje, feestjes , schriften , pennen etc.) boeken en tot 18 is lesgeld gratis. De kosten van het voortgezet onderwijs kan je terugkrijgen van de regering als je het niet kan betalen maar ook als kinderen verder gaan met studeren. .
- Type onderwijs : in groepen, niet uit het hoofd leren, zelf vragen leren stellen, veel samenwerken, dragen geen **uniform**, leren een **eigen mening** te hebben en te vertellen wat ze hebben meegemaakt. **Zwemlessen** worden op school gegeven omdat Nederland onder water ligt.
- **Het voortgezet onderwijs (De middelbare school, beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs)**, vanaf 12 jaar (meer vakken en meer docenten) Ook ouderavonden en 10-minutengesprekken. Er zijn verschillende niveaus. In de **brugklas** kan een kind nog van niveau veranderen. Je hebt het vmbo, havo en vwo. En het mbo, hbo en universiteit.
- Vanaf 18 jaar tot en met 27 jaar **studiefinanciering** (basisbeurs en aanvullende beurs) aanvragen bij DUO
OV- jaarkaart
- **Volwassenenonderwijs**

GEZONDHEIDSZORG IN NEDERLAND

- Altijd eerst een afspraak maken, tenzij inloopsprekuur (huisarts)
Belangrijk : achternaam spellen, geboortedatum, datum & tijd afspraak en met wie en waar, probleem uitleggen (**klacht** over je **gezondheid**)
- Afspraak 24 uur van te voren afzeggen , anders kan je toch een **rekening** krijgen
- Als je de taal niet spreekt : een volwassenen meenemen of tolkencentrum bellen
- Huisarts mag je zelf kiezen, ook als je niet tevreden bent met de huisarts.
Procedure : langsgaan bij de **assistente**, daarna een gesprek met de huis arts voor **kennismaking (kennismaken)**
- Problemen met de gezondheid : eerst naar de huisarts, de huisarts luistert naar je klacht en doet **onderzoek**. Soms gaat de klacht vanzelf over, soms krijg je **medicijnen** voor een **behandeling** en als de huisarts je niet kan helpen dan kan hij je **doorverwijzen** naar een **specialist** met een **verwijsbrief**. (informatie voor de specialist). Als je niet naar de huisarts kan gaan kan de huisarts op huisbezoek komen. Je moet hiervoor bellen. Veel huisartsen hebben ook een **telefonisch spreekuur**.
- **Medicijnen** zonder recept betaal je zelf, ook als je verzekerd bent. Paracetamol ook **verkrijgbaar** bij de **drogist**. Met het **recept** van de huisarts ga je naar de **apotheek** en hiermee krijg je de zwaardere medicijnen. Zonder het recept kan je het medicijn niet krijgen. Op het etiket : hoe vaak je de medicijnen moet gebruiken en hoe te **bewaren**. Meestal zit er een **bijsluiter** bij. Oude medicijnen kan je **terugbrengen** naar de apotheek. In Nederland krijg je weinig medicijnen : de arts vindt het beter dat het lichaam zichzelf beter maakt en te lang en veel medicijnen gebruiken kan slecht en **verslavend** zijn. (**slaaptabletten**)
- Zonder verwijsbriefje kan je ook niet naar het ziekenhuis , alleen voor noodgevallen
- De huisarts verwijst je altijd door naar de **specialist** (bijvoorbeeld oogarts, gynaecoloog). Vaak een **wachtlijst**. Afdeling van de specialist in het ziekenhuis : polikliniek. Je krijgt een behandeling, er wordt onderzoek gedaan, je krijgt soms medicijnen, soms operatie nodig, soms moet je in het ziekenhuis blijven (opname).
Procedure :de afspraak moet je zelf maken, je moet je verzekeringsbewijs , identiteitsbewijs, verwijsbrief van de huisarts meenemen . Bij de eerste keer wordt er een **patiëntenpas** gemaakt bij de balie. Elke keer moet je dit meenemen en bij elke afspraak melden en laten zien. In een ziekenhuis zijn er verschillende **afdelingen**. Als je op de juiste afdeling bent moet je bij de **balie** zeggen dat je er bent.
Na 17.00 uur of in het weekend : **huisartsenpost**.
- De **fysiotherapeut** , helpt als je problemen hebt met **bewegen**. De huisarts kan je **doorverwijzen** of je kan zelf bellen.
- De **tandarts** kan je zelf kiezen. Je gaat naar de tandarts als je **kiespijn** hebt of andere **klachten**. Als je een **gaatje** in je kies hebt of een ander probleem dan heb je een behandeling nodig. Mensen in Nederland gaan 2x per jaar naar de tandarts voor **controle**.

namastey holland

- Het **alarmnummer** : 112, voor **noodgevallen** (**ambulance, brandweer, politie**)
- **Spoedeisende hulp** : als er snel hulp nodig is (bijvoorbeeld een **gebroken arm**) Er is geen afspraak hiervoor nodig.
- **Kraamhulp**
- **GGD** (Gemeentelijke Gezondheidsdienst)
- **Gehandicaptenzorg**
- **De zorgverzekering**: mensen in Nederland hebben een **verzekering** voor de **ziektekosten**. De **zorgverzekeraar** betaalt de kosten van de gezondheidszorg. Volwassenen betalen **premie**. Voor kinderen tot 18 jaar is dit gratis. De zorgverzekeraar mag je zelf kiezen. Er zijn verschillende mogelijkheden :
 1. **De basisverzekering** : iedereen moet dit hebben, je krijgt de ‘normale’ kosten terug zoals van de huisarts, ziekenhuis, de meeste medicijnen en controles
 2. **De aanvullende verzekering** : niet verplicht, kosten zoals fysiotherapeut, bril (verschillend voor elke verzekering)
 3. **De tandartsverzekering**, is niet verplicht en je moet je hiervoor apart verzekeren

De verplichte eigen risico : een deel van de kosten moet je zelf betalen.

Eigen bijdrage : soms moet je een deel van de kosten betalen, bijvoorbeeld medicijnen

Let op de volgende dingen : de premie en welke kosten krijg je terug.

Soms moet je de verzekeraar bellen voordat je een behandeling start om te weten of je de kosten terugkrijgt. Soms moet je zelf de rekening betalen en krijg je dit terug van de verzekeraar (**declareren**)

- **Zorgtoeslag** : een bedrag wat je terugkrijgt van de belastingdienst, dit is afhankelijk van je inkomen
- **Gezond blijven** : gezond eten (3x per dag een maaltijd, ontbijt, combinatie van vlees en vis, genoeg drinken, niet teveel vet, volkorenbrood, groente en fruit, veilig voedsel, niet teveel suiker en zout) , niet **roken** (longkanker, **verslaafd**, je mag niet overall roken) , niet drinken (alcohol) en **bewegen** (**sportclub**, activiteiten in een **buurthuis, bibliotheek**)
- **Zwanger en veilige seks** : de huisarts geeft een **recept** voor **de pil** aan mensen die niet zwanger willen worden. Er is veel promotie voor veilige seks . Een condoom zorgt ervoor dat je geen **soa** krijgt (sexueel overdraagbare aandoening)

DIENSTVERLENING IN NEDERLAND

De dienstverlening , instanties of mensen die je kunnen helpen. Voorbeelden zijn :
De gemeente, de politie, de Belastingdienst, de thuiszorg, maatschappelijke instanties die maatschappelijk werk verrichten, een bank, een advocaat.

De politie

De taken van de politie zijn : **hulpverlening, handhaving** van de openbare orde en het **voorkomen opsporen en beëindigen** van strafbare feiten. Ook betrokken bij **overtredingen** en **misdrijven**.

De politie wil altijd je identificatiebewijs zien. Dit is verplicht voor 14 jaar en ouder (**identificatieplicht**) Bijvoorbeeld : paspoort, rijbewijs (niet altijd voldoende), identiteitskaart, verblijfstitel .

Als je dit niet kan laten zien kan je een bekeuring krijgen of meegenomen worden naar het politiebureau.

Bij de politie :

- Kan je aangifte doen (officieel tegen de politie zeggen , zoals paspoort kwijtraken, portemonnee gestolen, iemand gebruikt geweld, iemand bedreigd je)
Dit kan op het politiebureau of via www.politie.nl
- Politie helpt bij problemen die je zelf niet kan oplossen: er is een ongeluk gebeurd, er is ingebroken, geweld, bedreiging
- Je moet doen wat de politie zegt : als je moet stoppen dan moet je stoppen

De gemeente (loket Burgerzaken)

Iedereen (alle burgers) moeten ingeschreven staan bij de gemeente waar hij of zij woont .
In de gegevens staan in het systeem van de gemeente. Je gaat naar gemeente als er iets verandert :

- Geboorte kind (binnen 3 dagen) , kan nu ook via internet
- Trouwen
- Scheiden
- Overleden
- Verhuizen
- Verhuizen buiten Nederland

Je gaat naar gemeente als je iets moet aanvragen :

- Rijbewijs aanvragen
- Paspoort of identiteitskaart aanvragen
- Uittreksel uit de gemeente basisadministratie (GBA)
- Ontheffing van gemeentelijke belastingen aanvragen

namastey holland

De belastingdienst

Iedereen in Nederland heeft een BSN nummer, een **Burgerservicenummer**, 9 cijfers. Ook moet iedereen belasting betalen. Dat is geld wat je aan de regering moet betalen bijvoorbeeld de **Loonbelasting** en de **Gemeentebelasting**. Iedereen die een BSN nummer heeft kan ook een **DigiD code** aanvragen

Elk jaar moeten mensen aangifte doen bij de Belastingdienst. (Extra betalen of geld terug)

Sommige mensen hebben **heffingskorting** of een **kindgebonden budget**

Hiervoor kan je een afspraak maken met een belastingkantoor. Als je het niet eens bent met de het bedrag wat je moet betalen kan je **bezwaar maken**. Je kan ook toeslag krijgen zoals **huurtoeslag, zorgtoeslag en kinderopvangtoeslag**.

Bureau Slachtofferhulp

Bureau Slachtofferhulp biedt hulp aan slachtoffers van een misdrijf.

Wijkagenten

Politieagenten die in de wijk of in de buurt werken.

Stadswachten

De stadswacht helpt om de orde in de stad te bewaren.

Vreemdelingenpolitie

Speciale afdeling binnen de politie, mensen zonder Nederlandse nationaliteit, verblijfsvergunning (asielzoekers, gezinshereniging, mensen uit EU-landen, studenten...)

De Vereniging Vluchtelingenwerk

De Vereniging Vluchtelingenwerk helpt asielzoekers. (informatie geven, documenten invullen)

Het Juridisch Loket

Het Juridisch Loket geeft juridisch advies, informatie en advies zijn gratis.

Het UWV WERKbedrijf (Werken in Nederland)

De Sociale Verzekeringsbank (De SVB)

Kinderbijslag, AOW (Algemene Ouderdomswet), ANW (Algemene Nabestaandenwet)

VERZEKERINGEN IN NEDERLAND

Aansprakelijkheidsverzekering

Een aansprakelijkheidsverzekering betaalt als jij of je kinderen per ongeluk iets van een ander kapot hebt gemaakt.

Autoverzekering

Een autoverzekering is verplicht als je een auto hebt.

Inboedelverzekering

Een inboedelverzekering betaalt als de spullen in je huis kapot zijn, bijvoorbeeld door brand of water (schade). Soms betaalt de inboedelverzekering ook in gevallen van diefstal.

Opstalverzekering

Een opstalverzekering is niet voor al je spullen maar voor het huis zelf. De opstalverzekering is verplicht als je een hypotheek hebt.

Reisverzekering

Een reisverzekering betaalt als je spullen verliest tijdens vakantie of diefstal tijdens vakantie. De zorgverzekering betaalt vaak de medische kosten in het buitenland maar alleen wat echt nodig is.

Zorgverzekering

Een zorgverzekering is verplicht voor iedereen